

מב ע"א. עירוי מים קרים ע"ג מים חמים

הברייתא עוסקת בעירוי מים חמים על גבי מים קרים, ולהיפך, בשלושה כלים שונים:
 א. "כוס" שיש בה שתי קולות: 1. מיועדת לשתייה, ואין אדם חפץ שתהיה חמה יתר על המידה, לכן כשהוא מערה מים קרים על חמים – הוא שופך הרבה, ואין בישול בכך. 2. כלי שני.
 ב. "ספל" שיש בה חומרא אחת: 1. מיועדת לרחיצה, ואדם חפץ שהמים יהיו חמים, לכן כשהוא מערה מים קרים על החמים – הוא שופך מעט, והמים הקרים מתבשלים. מאידך, יש צד להקל שהספל כלי שני.
 ג. "אמבטיה" שיש בה שתי חומרות: א. מיועדת לרחיצה, ואדם חפץ שהמים יהיו חמים (כנ"ל). ב. כלי ראשון (שהמים חוממו בתוך האמבטיה).

דין נוסף שעוסקים בו בברייתא "תתאה גבר" (התחתון גובר) המים שנמצאים למטה בכלי כוחם גובר על המים הנשפכים עליהם מלמעלה. לכן דין מים קרים (שמתבשלים) שהוערו ע"ג מים חמים, חמור מדין מים חמים שהוערו ע"ג מים קרים (שלא מתבשלים).

משנתנו המיחם שפניוהו (מהאש...) נותן הוא לתוכו (מים קרים, כדי לצנן את המים שבתוכו), או לתוך הכוס כדי להפשירן.

משנתנו

ברייתא

שופך מים על גבי מים:

	מים ע"ג קרים (תתא גבר ומבשל)		מים ע"ג חמים	
	אמבטיה	כוס	אמבטיה	כוס
ב"ש	אסור		מותר	
ב"ה	אסור 2) צדדים (להחמיר)	מותר 2) צדדים (להקל)	מותר	
ר"ש הו"א	אסור (מדייקים מדבריו שכ"ט. בדין החמור) אסור		אסור (בדין קל)	
ר"ש למסקנה	אסור		מותר	

מה דינו של ספל (כלי שני שמועד לרחיצה)?

רב יוסף: דינו כאמבטיה (כרחיצה) ✔
 רב חייא: דינו ככוס (כלי שני) ✔

אם הלכה כרבי שמעון (כפסיקת רב נחמן) הרי בכל מצב אסור באמבטיה (חמים ע"ג קרים, וקרים ע"ג חמים), ולרב יוסף דין ספל כדין אמבטיה - למעשה, אין שום אפשרות להתרחץ בחמין בשבת. והרי למדנו (לט.) שמותר לרחוץ בחמין פניו ידיו ורגליו?

דעת רבי שמעון אינה עוסקת בסיפא של הברייתא (חמים ע"ג קרים), אלא ברישא (קרים ע"ג חמים) - והוא סובר שדין "תתא גבר" חל אפילו בכוס, שהיא כלי שני. ולכן אפילו שהתירו זאת ב"ה - אינו כן הדין, ואסור בכל אופן. (ממילא יכול להתרחץ בחמים ע"ג קרים, באמבטיה או בספל).

למעשה דעת רבי שמעון למסקנה היא כדעת ב"ש, מדוע לא נאמר כן בגמרא?

רבי שמעון בן מנסיא התכוון לומר, שאין מח' בין ב"ש לב"ה בדין קרים ע"ג חמים, אלא לכו"ע אסור (בניגוד לדעת ת"ק שסבר שב"ש וב"ה חולקים בדין כוס בקרים ע"ג חמים)

רב הונא בנו של רבי יהושע מעיד: ראיתי את רבא שלמד מהברייתא, ולא הקפיד בכלי שני (ספל או כוס) בעירוי מים ע"ג קרים, ולהיפך.

רב נחמן: הלכה כרבי שמעון מנסיא.

מערה [כך צריך לגרוס למסקנה, ולא "נותן"] אדם קיתון (כד) של מים לתוך ספל של מים, בין חמין לתוך צונן, ובין צונן לתוך חמין.

ברייתא